

Brüssel, 18.12.2017
COM(2017) 757 final

2017/0340 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS

**uue psühhoaktiivse aine *N*-(1-amino-3,3-dimetüül-1-oksobutaan-2-üül)-1-(tsükloheksüülmetüül)-1*H*-indasool-3-karboksamiidi (ADB-CHMINACA) suhtes
kontrollimeetmete kehtestamise kohta**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Nõukogu otsuses 2005/387/JSK uusi psühhoaktiivseid aineid käsitleva teabe vahetuse, riski hindamise ja kontrolli kohta¹ on sätestatud kolmeetapiline kord, mis võib viia uue psühhoaktiivse aine suhtes kontrollimeetmete kehtestamiseni Euroopa Liidus.

4. juulil 2017 avaldati nõukogu otsuse 2005/387/JSK artikli 5 kohane Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse (EMCDDA) ja Europol'i ühisaruanne. 15. septembril 2017 taotles nõukogu komisjoni ja seitsme liikmesriigi taotluse ning nõukogu eelnimetatud otsuse artikli 6 lõike 1 alusel, et hinnataks, millised on uue psühhoaktiivse aine *N*-(1-amino-3,3-dimetüül-1-oksobutaan-2-üül)-1-(tsükloheksüülmetüül)-1*H*-indasool-3-karboksamiidi (ADB-CHMINACA) kasutamisest, tootmisest ja salakaubana vedamisest tulenevad ohud ja organiseeritud kuritegevuse osa selles ning selle aine suhtes rakendatud kontrollimeetmete võimalik mõju.

EMCDDA Teaduskomitee hindas kooskõlas nõukogu otsuse artikli 6 lõigetega 2, 3 ja 4 ainega ADB-CHMINACA seotud ohte. Riskihindamisaruanne esitati komisjonile ja nõukogule 14. novembril 2017. Riskihindamise peamised tulemused on järgmised.

- ADB-CHMINACA on sünteetiline kannabinoid. See avaldab sarnast mõju nagu kanepi peamine psühhoaktiivne toimeaine THC, kuid lisaks on selle toksilisus eluohtlik. Kuna ADB-CHMINACA toime on väga tugev ning see esineb suitsetamissegudes suurtes ja erinevates kogustes, kaasneb sellega väga suur mürgistuse oht.
- ADB-CHMINACA on Euroopa Liidus olnud kättesaadav alates vähemalt 2014. aasta augustist ning seda on avastatud 17 liikmesriigis. Kolm liikmesriiki on teatanud kokku 13 surmajuhtumist, mis on seotud ainega ADB-CHMINACA. Vähemalt üheksal juhul oli surma otsene või tõenäoline põhjus ADB-CHMINACA.

Nõukogu otsuse 2005/387/JSK artikli 8 lõike 1 kohaselt esitab komisjon kuue nädala jooksul pärast riskihindamisaruande saamist nõukogule kas algatuse uue psühhoaktiivse aine suhtes kontrollimeetmete kehtestamiseks liidus või aruande, milles selgitab, miks ta ei pea seda vajalikuks. Vastavalt Euroopa Kohtu 16. aprillil 2015. aasta otsusele liidetud kohtuasjades C-317/13 ja C-679/13 tuleb enne nõukogu otsuse 2005/387/JSK artikli 8 lõikel 1 põhineva õigusakti vastuvõtmist konsulteerida Euroopa Parlamendiga.

Komisjon on riskihindamisaruande järelduste alusel seisukohal, et kõnealuse aine suhtes on põhjust kehtestada kontrollimeetmed kogu liidus. Riskihindamisaruande kohaselt on ADB-CHMINACA akuutne toksilisus selline, et võib inimeste tervist tõsiselt kahjustada.

2. ETTEPANEKU EESMÄRK

Käesoleva nõukogu rakendusotsuse ettepaneku eesmärk on kutsuda liikmesriike üles kehtestama ADB-CHMINACA suhtes kontrollimeetmed ja kriminaalkaristused, mis on ette nähtud liikmesriikide õigusaktidega, millega täidetakse ÜRO 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsioonist tulenevaid kohustusi.

¹ ELT L 127, 20.5.2005, lk 32.

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS

uue psühhoaktiivse aine *N*-(1-amino-3,3-dimetüül-1-oksobutaan-2-üül)-1-(tsükloheksüülmetüül)-1*H*-indasool-3-karboksamiidi (ADB-CHMINACA) suhtes kontrollimeetmete kehtestamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 10. mai 2005. aasta otsust 2005/387/JSK uusi psühhoaktiivseid aineid käsitleva teabe vahetuse, riski hindamise ja kontrolli kohta,² eriti selle artikli 8 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust³

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse (EMCDDA) laiendatud teaduskomitee koostas eristungil nõukogu otsuse 2005/387/JSK artikli 6 kohaselt riskihindamisaruande uue psühhoaktiivse aine *N*-(1-amino-3,3-dimetüül-1-oksobutaan-2-üül)-1-(tsükloheksüülmetüül)-1*H*-indasool-3-karboksamiidi (ADB-CHMINACA) kohta ja esitas selle aruande seejärel 14. novembril 2017 komisjonile ja nõukogule.
- (2) ADB-CHMINACA on sünteetiline kannabinoid. See avaldab sarnast mõju nagu kanepi peamine psühhoaktiivne toimeaine THC, kuid selle toksilisus on eluohtlik. Kuna ADB-CHMINACA toime on väga tugev ning see esineb suitsetamissegudes suurtes ja erinevates kogustes, kaasneb sellega väga suur mürgistuse oht.
- (3) ADB-CHMINACA on liidus olnud kättesaadav alates vähemalt 2014. aasta augustist ning seda on avastatud 17 liikmesriigis. Kuna aine ADB-CHMINACA esinemist regulaarselt ei kontrollita, võib arvata, et tegelikkuses esineb seda aruandluses kajastatust rohkem. Enamasti konfiskeeriti aine pulbrilisel kujul või taimse materjalina, vähemal määral ka muul füüsilisel kujul (nt kuivatuspaberil). Kogu Euroopa Liidus on seda konfiskeeritud rohkem kui 630 korral.
- (4) Kolm liikmesriiki on teatanud kokku 13 surmajuhtumist, mis on seotud ainega ADB-CHMINACA. Vähemalt üheksal juhul oli surma otsene või tõenäoline põhjus ADB-CHMINACA. Peale selle teatas üks liikmesriik kolmest ainega ADB-CHMINACA seotud ägedast mürgistusest, mis ei lõppenud surmaga. Aine ADB-CHMINACA puhul on nii ägedate mürgistuste kui ka surmade avastamine ja kajastamine tõenäoliselt puudulik.
- (5) Puuduvad konkreetSED andmed organiseeritud kuritegevuse võimaliku seotuse kohta aine ADB-CHMINACA liidus tootmise, levitamise (salakaubaveo) ja tarnimisega.

² ELT L 127, 20.5.2005, lk 32.

³ ELT C , , lk .

Kättesaadavad andmed osutavad, et ainet ADB-CHMINACA toodetakse Hiinas asuvates keemiaettevõtetes.

- (6) Ainet ADB-CHMINACA müüakse tavaliselt uimastitarvete poodides nii väikestes kui ka hulgimüügikogustes kui seaduslikku uimastit pulbri kujul, samuti internetis kanepi nn seadusliku aseainena. Seda võidakse müüa ka ebaseaduslikul uimastiturul otse. Kuna sellistele toodetele ei ole koostisosi tavaliselt märgitud, ei tea enamus kasutajaid, et nad tarbivad sünteetilist kannabinoidi ja täpsemalt ainet ADB-CHMINACA.
- (7) Ainel ADB-CHMINACA puudub liidus ja paistab, et ka mujal, tunnustatud meditsiiniline kasutus inimtervishoius või veterinaarias. Miski ei viita sellele, et ainel ADB-CHMINACA on muud kasutusotstarvet peale kasutamise analüütilise võrdlusstandardina ja teadusuuringutes.
- (8) Riskihindamisaruandest nähtub, et üksikisiku ja rahvatervise- ning sotsiaalsete riskide kohta andmete puudumise tõttu tuleks mitmetele ainega ADB-CHMINACA seotud küsimustele vastamiseks teha täiendavaid uuringuid. Siiski on kõnealusest ainest tervisele ja ühiskonnale tuleneva ohu kohta kättesaadavad tõendid ja andmed piisavad, et nende alusel kehtestada aine ADB-CHMINACA suhtes kogu liidus kontrollimeetmed.
- (9) Ainet ADB-CHMINACA ei ole loetletud ÜRO 1961. aasta narkootiliste ainete ühtse konventsiooni ega ÜRO 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsiooni alusel kontrollitava ainenäime. Aine suhtes ei ole käimas hindamist ÜRO süsteemis.
- (10) Arvestades, et 13 liikmesriiki on siseriiklike uimastikontrolli õigusaktide alusel kehtestanud ADB-CHMINACA suhtes kontrolli ning neli liikmesriiki on kehtestanud ADB-CHMINACA suhtes kontrolli muude õigusaktide alusel, aitaks selle aine suhtes kogu liidus kontrollimeetmete kehtestamine vältida takistuste tekkimist piiriüleses õiguskaitstes ja õigusalas koostöös ning aitaks kaitsta ohtude eest, mida selle aine kättesaadavus võib põhjustada.
- (11) Otsusega 2005/387/JSK antakse nõukogule rakendamisvolitused, et reageerida liidu tasemel kiiresti ja eksperditeadmiste tuginedes liikmesriikide poolt avastatud ja teada antud uute psühhootiliste ainete esilekerkimisele, kehtestades liidus nimetatud ainete suhtes kontrollimeetmed. Kuna on täidetud selliste rakendamisvolituste teostamiseks vajalikud tingimused ja kord, tuleks võtta vastu rakendusotsus, et kehtestada aine ADB-CHMINACA suhtes kontrollimeetmed kogu liidus.
- (12) Raamotsus 2005/387/JSK on Taanile siduv ja seepärast osaleb ta käesoleva otsuse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.
- (13) Raamotsus 2005/387/JSK on Iirimale siduv ja seepärast osaleb ta käesoleva otsuse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.
- (14) Otsus 2005/387/JSK ei ole Ühendkuningriigile siduv ning seepärast ei osale ta käesoleva otsuse vastuvõtmisel ja kohaldamisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidus kehtestatakse kontrollimeetmed uue psühhootilise aine *N*-(1-amino-3,3-dimetüül-1-oksobutaan-2-üül)-1-(tsükloheksüülmetüül)-1*H*-indasool-3-karboksamiidi (ADB-CHMINACA) suhtes.

Artikkel 2

Liikmesriigid võtavad vastavalt oma siseriiklikule õigusele hiljemalt [üks aasta pärast käesoleva otsuse avaldamise kuupäeva] vajalikud meetmed, et kehtestada artiklis 1 osutatud uue psühhoaktiivse aine suhtes kontrollimeetmed ja kriminaalkaristused, mis on ette nähtud liikmesriikide õigusaktidega, millega nad täidavad ÜRO 1971. aasta psühhotroopsete ainete konventsioonist tulenevaid kohustusi.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat otsust kohaldatakse kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*